Margreet Visser – 15 april 1944 – 11 juni 2016

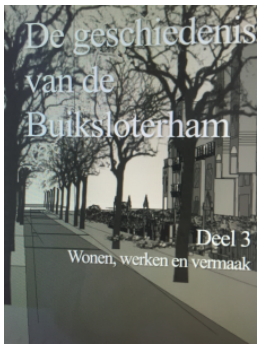
Op 11 juni 2016 is Margreet na een ziekte van tweeënhalf jaar overleden. In die periode heeft ze de drie delen van haar *Geschiedenis van de Buiksloterham* kunnen voltooien. Ze wilde wat zij *nog* wist en door onderzoek te weten was gekomen aan de vergetelheid ontrukken. Zij koos voor de periode tot 1921 omdat de verhalen van oor- en ooggetuigen steeds meer vervluchtigen en hun foto's ons steeds minder vertellen.

De drie delen van *De geschiedenis van de Buiksloterham* zijn vanaf 5 november 2016 uitsluitend te koop bij:

- Boekhandel Over het Water, Van der Pekstraat 59 – overhetwater.nl
- Plantage Boekhandel Van der Plas, Buikslotermeerplein 70 – lezeninnoord.nl
- Stadsboekwinkel, Gebouw De Bazel, Vijzelstraat 32, hal – stadsboekwinkel.nl
- Historisch Centrum Amsterdam Noord, Johan van Hasseltweg 32b – hcan.nl

Per stuk € 19,95 en
per set van 3 delen ca. € 50

De vier boeken over Buiksloot die Margreet ook in eigen beheer publiceerde, zijn uitsluitend via deze site bij mij te bestellen. Zie prijzen en bestellen

De gereformeerde kerk van Buiksloot
De bewaarschool van Buiksloot
De School met de Bijbel in Buiksloot
Koninginnedag in Buiksloot

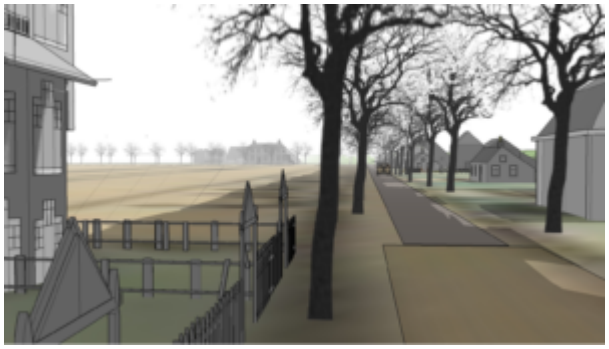
Frits Prior

Kinderen op de Laanweg 1: wat zagen zij in 1904?

Het probleem van veel oude foto's is dat ze pas echt iets vertellen als je weet wat je ziet. Zo heb ik een oude foto van drie kinderen op de Laanweg. Van twee van hen ken ik de namen nog. Als ik nu niet opschrijf wat ik van hen weet, bestaat de kans dat die kennis verdwijnt.
De foto is omstreeks 1904 gemaakt. Links staan Rika en Jannetje Sohl en rechts staat een mij onbekend meisje. Jannetje (1896) en Rika (1897) en een vriendinnetje maakten een wandeling. Ze woonden in Buiksloot waar hun vader vlakbij de Waterkering een slagerij had. Vanuit hun huis waren ze eerst de Waterkering overgegaan en daarna gingen ze linksaf de dijkweg langs het Noord-Hollands kanaal (de Buiksloterweg) op.

Misschien liepen ze over de kruin van de dijk. Rechts lagen de akkers van de Buiksloterham. Ze passeerden na een heel eind lopen twee kleine arbeidershuisjes en zagen toen het imposante *Huis den Ham* en de bijgebouwen van die grote herenboerderij die bij de kruising van de Middenweg en de Laanweg stond. Daar moeten ze van de dijk over een slootje de polder in gegaan zijn. Ze lieten de Middenweg rechts liggen en gingen verder over het smalle, landelijke en onbestrate stuk van de Laanweg. Links zagen ze kleine boerderijtjes, een grote loods en een aantal kleine huisjes. Daar trof de fotograaf hen. Achterop de foto staat geschreven: *In de Ham.*

De tekening laat zien wat de drie meisjes achter zich zagen. Aan het eind van de weg, waar de rij bomen ophield, stond links Huis den Ham. De Laanweg fungeerde eigenlijk als een grote oprijlaan voor Huis den

Ham. Aan de linkerkant op de foto strekten zich landbouwgrond of weiden uit en rechts stonden de kleine boerderijen en het Vinkenbuurtje. Van landbouwverkeer is op de foto niets te merken, misschien werd de foto op een zondag gemaakt. Het landelijke stuk van de Laanweg bestond sinds 1851, maar was nog weinig veranderd. Er waren huisjes bijgekomen rond nummer 20 en 22, maar dat was dan ook alles.

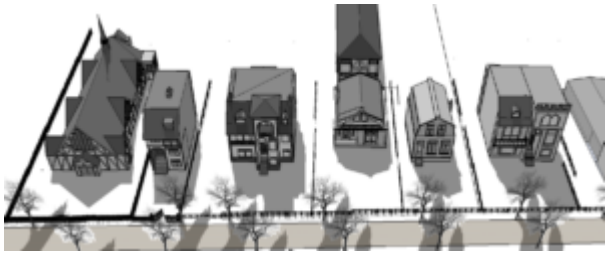

Hoe anders zag de Laanweg er uit in de richting waarin de kinderen kijken! Wat zagen zij <u>voor</u> zich?

- De fotograaf met een groot houten fototoestel op een houten statief.
- De bomenrij (iepen) die zich voortzette langs een iets bredere weg die bestraat was.
- Links en rechts nieuwe etagewoningen, in blokken gebouwd, met tuintjes ervoor en boven de toegangshekken bordjes met namen als: *De Eersteling, Wilhelmina, Smyrna* en *Hendrika*. In die huizen woonden mensen afkomstig uit de stad of uit andere plaatsen in Nederland.
- Rechts in een aantal sousterrains winkels met grote winkelruiten, die voor een deel nog leeg stonden.
- Links in de verte enkele grote losstaande villa’s.
- Drie elektrische booglampen die dat stuk van de Laanweg verlichtten.
- In de verte rechts een open stuk land waar men van plan was nog te bouwen en waar o.a. Ajax speelde.
- In de verte aan het eind links: de gebouwen van de papierstucfabriek.

Het was voor hen een andere wereld! Dat zal voor de oorspronkelijke bewoners van de polder niet anders geweest

zijn. Hun rustige omgeving was voorgoed veranderd door de komst van enkele architecten die aangetrokken werden door de ruimte en de goedkope grond in de polder. Ze hadden grote plannen voor de Laanweg. Het was een belangrijke verbindingsweg die naar de sluizen en de veerpont leidde. Er werd vanaf 1897 jarenlang gebouwd langs het begin van de weg, tot er door de nieuwe regels van de Woningwet van 1901 vrij plotseling een eind kwam aan de bouwactiviteiten daar.

De R.K. hulpkerk St. Rita (op de tekening links) die in 1906 werd gebouwd, was het laatste nieuwe gebouw dat er op de Laanweg bij kwam. Daarna keerde de rust enigszins terug. De onzekerheid bleef, want de kranten stonden bol van plannen voor de Buiksloterham en de sluizen. Het zou nog lang duren voor Amsterdam werkelijk ging bouwen in de Ham.

Zie verder deel 3 van *De Geschiedenis van de Buiksloterham tot 1921*

Deel 2 De Buiksloterham ingepolderd

Het is raar dat er in de Buiksloterham geen straten of pleinen vernoemd zijn naar de pioniers die de polder in het midden van de 19e eeuw droog maakten, er gingen wonen en het land

bewerkten. Alleen is er nu nog een Laanweg, maar die herinnert alleen in naam aan de weg waarlangs van het midden van de negentiende eeuw tot na de Eerste Wereldoorlog het bewoonde deel van de Buiksloterham was.Op de plek van de voormalige St. Ritakerk aan het Hagedoornplein stond de grote herenboerderij, waar eerst de familie Beukman (de drooglegger en zijn nakomelingen) woonden. Later woonde daar de familie Reinders Folmer die ook veel voor de polder heeft betekent. En langs de Laanweg woonden de pachters en landarbeiders. Aan het begin van de twintigste eeuwbouwden ondernemende Amsterdammers langs het zuidelijke deel van de Laanweg de eerste villa's en statige huizenblokken.
In deel 2 wordt de inpoldering van de Ham besproken en hoe toen 'grootste landbouwgebied van Nederland' werd gebruikt voor akkerbouw, wie de eerste bewoners waren en waar zij vandaan kwamen. In dit deel wordt ook aandacht besteed aan de Volewijck: de bewoning van dat gebied door Volendammer vissers en de uitbreiding van het Tolhuis en de Tolhuistuin tot vermaakcentrum voor Amsterdammers.

De **Geschiedenis van de Buiksloterham tot 1921** is gepubliceerd in drie delen die ook los van elkaar te lezen zijn:

1. **Waterland, Buiksloot en de Volewijck,** 268 pagina's, prijs € 19,95
2. **De Buiksloterham ingepolderd.** 222 pagina's, prijs € 19,95
3. **Wonen, werken en vermaak rond de Laanweg**, 267 pagina's, prijs € 19,95

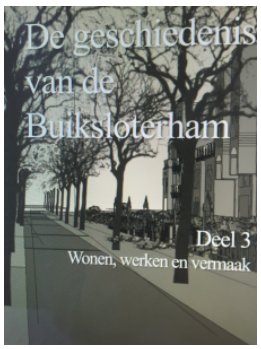
Bekijken (PREVIEW)

De drie delen van *De geschiedenis van de Buiksloterham* zijn vanaf 5 november 2016 uitsluitend te koop bij:

- Boekhandel Over het Water, Van der Pekstraat 59 – overhetwater.nl
- Plantage Boekhandel Van der Plas, Buikslotermeerplein 70 – lezeninnoord.nl
- Stadsboekwinkel, Gebouw De Bazel, Vijzelstraat 32, hal – stadsboekwinkel.nl
- Historisch Centrum Amsterdam Noord, Johan van Hasseltweg 32b – hcan.nl

Per stuk € 19,95 en per set van 3 delen ca. € 50

---

deel 1 Waterland, Buiksloot

en de Volewijck

Deel 1 van **De geschiedenis van de Buiksloterham tot 1921** geeft de historische achtergrond waartegen de inpoldering, de agrarische periode en de eerste stedelijke bebouwing van de Buiksloterham in de volgende delen worden geplaatst.

In deel 1 wordt de periode besproken waarin de Buiksloterham nog water was en Buiksloot aan open water lag. Het zoute water van het IJ, een zeearm van de Zuiderzee, was de levensader van het dorp.

De inhoud van deel 1

Wie over het IJ van Amsterdam naar de steden en dorpen in Waterland wilde gaan, passeerde de sluis of de overhaal van Buiksloot. Het boek gaat onder meer over:

- Het ontstaan van Waterland, de Waterlandse zeedijk, de waterschappen en de droogmakerijen.
- De strijd tegen het water en de watersnood van 1825.
- Het dijkdorp Buiksloot, de verplaatsing van de veerhaven en het wel en wee van de vele herbergen die zich rond overhaal en schutsluis vestigden.
- De opkomst en de teloorgang van de veerverbinding tussen Amsterdam, Buiksloot en de steden in Waterland.

- De trekschuit, de postkoets en het vervoer van vracht, vee en personen.

De **Geschiedenis van de Buiksloterham tot 1921** is gepubliceerd in drie delen die ook los van elkaar te lezen zijn:

1. **Waterland, Buiksloot en de Volewijck,** 268 pagina's, prijs € 19,95
2. **De Buiksloterham ingepolderd.** 222 pagina's, prijs € 19,95
3. **Wonen, werken en vermaak rond de Laanweg**, 267 pagina's, prijs € 19,95

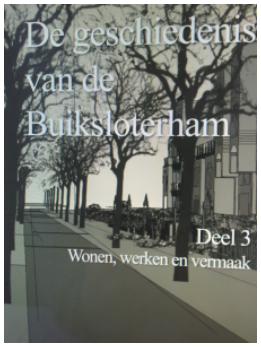
Bekijken (PREVIEW)

De drie delen van *De geschiedenis van de Buiksloterham* zijn vanaf 5 november 2016 uitsluitend te koop bij:

- Boekhandel Over het Water, Van der Pekstraat 59 – overhetwater.nl
- Plantage Boekhandel Van der Plas, Buikslotermeerplein 70 – lezeninnoord.nl
- Stadsboekwinkel, Gebouw De Bazel, Vijzelstraat 32, hal – stadsboekwinkel.nl
- Historisch Centrum Amsterdam Noord, Johan van Hasseltweg 32b – hcan.nl

Per stuk € 19,95 en per set van 3 delen ca. € 50

Koninginnedag in Buiksloot: optocht, kinder- en volksspelen

In dit boekje wordt het vieren van Prinsessedag en Koninginnedag in Buiksloot geplaatst in het bredere kader van de geschiedenis van het vorstenhuis en de feestelijkheden in Amsterdam. Die stonden model voor de veel kleinere festiviteiten in Buiksloot. De tekst wordt geïllustreerd met veel foto's en illustraties, waarvan een aantal voor het eerst wordt gepubliceerd.
104 pagina's, waarvan de helft foto's en illustraties.

1. **Koninginnedag in Buiksloot**, 104 pagina’s, prijs € 24,28

De prijs is inclusief btw en € 3,85 bezorgkosten.
Prijsstijgingen van druk- of portokosten worden bij contact over je bestelling meegedeeld en verwerkt.
De kosten van de boekjes zijn relatief hoog, doordat ze ‘on demand’ gedrukt worden en 50% van de pagina’s in kleur is afgedrukt.

BESTEL door een mailtje te sturen met

- je naam
- het bezorgadres
- de titel(s)D

De bewaarschool van Buiksloot

Detail schoolfoto 1894

De bewaarschool van Buiksloot: bewaarschool of bewaarplaats?
In dit boekje (136 pag., waarvan de helft foto's) vertel ik de geschiedenis van de bewaarschool van de oprichting in 1878 tot de opheffing in 1936. De bewaarschool werd in 1878 gevestigd in het voormalige gebouw van de openbare lagere school. Ik schets de ontwikkelingen in Buiksloot tegen de achtergrond van de ontwikkeling van het voorbereidend onderwijs (kleuteronderwijs) dat in de 19e eeuw een grote vlucht naam. Ik laat zien wie er in de bewaarschool werkten en hoe B&W telkens probeerden de kosten en dus ook de salariëring van de bewaarschoolhouderes en de helpsters zo laag mogelijk te houden. Bijvoorbeeld door de bewaarschool tot bewaarplaats te maken. Ook de inhoud van het onderwijs en de leermiddelen komen aan bod en er zijn veel schoolfoto's te zien.

De bewaarschool van Buiksloot, 134 pagina's, prijs € 27,05

De prijs is inclusief btw en € 3,85 bezorgkosten.

Prijsstijgingen van druk- of portokosten worden bij contact over je bestelling meegedeeld en verwerkt.
De kosten van de boekjes zijn relatief hoog, doordat ze 'on demand' gedrukt worden en 50% van de pagina's in kleur is afgedrukt.

BESTEL door een mailtje te sturen met

- je naam
- het bezorgadres
- de titel(s)

De School met de Bijbel: van schoolstrijd tot watersnood

88 pagina's waarvan de helft foto's en illustraties.

De School met de Bijbel te Buiksloot werd in 1887 gesticht. Daaraan ging een felle strijd vooraf tussen de liberalen in B&W en de gereformeerden en orthodox-hervormden. De schoolstrijd in Buiksloot kreeg zelfs landelijke bekendheid. In het boekje dat ik privé uitgeef, komt die strijd tot leven uit citaten van de direct betrokkenen. Maar het boekje gaat vooral over de kinderen die rond 1910 op de school zaten: dat wat mij nog over hen en de school bekend is.

De school met de Bijbel in Buiksloot, 88 pagina's, prijs € 22,07

De prijs is inclusief btw en € 3,85 bezorgkosten.
Prijsstijgingen van druk- of portokosten worden bij contact over je bestelling meegedeeld en verwerkt.
De kosten van de boekjes zijn relatief hoog, doordat ze 'on demand' gedrukt worden en 50% van de pagina's in kleur is afgedrukt.

BESTEL door een mailtje te sturen met

- je naam
- het bezorgadres

- de titel(s)